

GEVRAAGD ADVIES ZORG TOEWIJZEN VOOR LANGERE / ONBEPAALE TIJD

Gemeente Arnhem
T.a.v. college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem
Per mail: gerard.fidder@arnhem.nl

cc. Naam beleidsmedewerker: Gerard Fidder
Naam contactpersoon: Gerard Fidder
Naam wethouders: Bob Roelofs en Marco van der Wel

Arnhem, 19 december 2023

Ref.nr: 3953880
Onderwerp: Zorg toewijzen voor langere / onbepaalde tijd

Geacht college,

Middels uw schrijven van 2 november 2023 heeft u de Adviesraad Jeugd & Wmo gemeente Arnhem (verder: de Adviesraad) gevraagd te adviseren over het voor langere c.q. onbepaalde tijd toewijzen van zorg binnen de Wmo.

Ten behoeve van de advisering heeft de Adviesraad input ontvangen van Bijzonder in Arnhem. Ook APCG is benaderd, maar vanwege omstandigheden aldaar is die input pas na de adviesraadvergadering van 4 december jl. binnengekomen. De adviesraad is daardoor niet in de gelegenheid geweest om de input op de gebruikelijke wijze mee te nemen. De adviesraad constateert dat een aantal punten overeenkomt met dit advies, maar heeft APCG in deze uitzonderlijke situatie geadviseerd de input zelf ook direct naar de gemeente te zenden.

Situatieschets

Naar aanleiding van motie 23M35, aangenomen op 31 mei 2023, is een onderzoek gestart naar mogelijkheden om een Wmo-toewijzing voor onbepaalde tijd in te voeren. In dit kader is tevens gesproken met sociale wijkteams en de APCG. Op 2 november is aan de adviesraad de concept-raadsbrief voorgelegd waarin de uitkomsten van het onderzoek worden gedeeld, evenals de beoogde wijziging van het toewijzingsbeleid. Ten aanzien van het nieuwe beleid merkt u op dat het de bedoeling is hiermee in de komende periode ervaring op te doen, waarna het verwerkt zal worden in de beleidsregels Wmo en jeugdzorg.

Wat betekent het voorstel voor de inwoners in het algemeen en de kwetsbare inwoners in het bijzonder?

De Adviesraad waardeert het voornemen van het college om voor een langere periode/onbepaalde tijd indicaties vast te stellen. Dit voornemen kan zowel voor inwoners en professionals meer rust opleveren. Het steeds opnieuw aan de orde stellen van de zorgvraag om te beoordelen of er opnieuw een indicatie kan worden afgegeven, zoals dat in de huidige werkwijze gebeurt, veroorzaakt stress bij inwoners. Een langere of onbepaalde looptijd van een indicatie leidt mogelijk tot afname daarvan. Daarnaast zou het beoogde nieuwe beleid kunnen resulteren in minder werkdruk en stress bij professionals. Tevens zou het beschreven nieuwe toewijzingsbeleid een positief effect kunnen hebben op het wederzijds vertrouwen tussen inwoners en professionals.

Tegelijkertijd vraagt de adviesraad zich af in hoeverre het beoogde beleid in de praktijk de hierboven genoemde positieve effecten zal opleveren, aangezien in het stuk aangegeven wordt dat aan de hand van periodieke evaluaties bepaald zal worden of de toewijzing voor onbepaalde tijd voortgezet wordt. Hieruit concludeert de Adviesraad dat er alsnog met termijnen gewerkt wordt en het wordt onvoldoende helder in hoeverre er daadwerkelijk verandering merkbaar zal zijn voor de zorgvormen / inwonersgroepen. Dit geldt ook voor de gewenste werkdrukvermindering bij de sociale wijkteams.

Het voorgenomen beleid roept de volgende vragen op bij de Adviesraad:

1. Wat is de ratio achter de keuzes voor het toewijzen voor bepaalde tijd in termijnen van respectievelijk 1 jaar (zorgvorm Begeleiding Jeugd/WMO en behandeling Jeugd), 2 jaar (pleegzorg) en 3 jaar (Begeleiding jeugd ZEVMB-groep)? En hoe verhouden deze specifieke tijdspaden zich tot de hulpverlening en de ruimte om tegemoet te komen aan de hulpvragen van deze groepen, wat is de rol van de proefperiode hierin?
2. Wat zijn de consequenties (voor zorgverleners) in het licht van de vaste, vooraf bepaalde, bekostiging op basis van PxQ, ook bij een langduriger toewijzing? Hoe wordt omgegaan met indicaties die in de loop van de tijd vragen om meer uren of juist minder uren? Vraagt dit om evaluatie op basis waarvan een mutatie van de geïndiceerde uren kan plaatsvinden? Dit betekent in de optiek van de Adviesraad dat het terugbrengen van administratieve handelingen bij de wijkcoach deels ongewijzigd blijft.

Aandachtspunten die de Adviesraad mee wil geven op het gebied van beleid en uitvoering:

- A. De Adviesraad constateert tevens dat het beoogde beleid betrekking lijkt te hebben op een beperkte doelgroep. De raad mist onder meer de volgende doelgroepen:
 - o GGZ-ers met psychiatrische aandoeningen die langdurige zorg vergen;
 - o cliënten die vallen binnen beschermd wonen;
 - o cliënten die in aanmerking komen voor een PGB;
 - o jongeren met zeer specifieke handicaps (Het heeft weinig zin om met name ouders van jongeren met zeer specifieke handicaps richting WLZ te verwijzen. Dat biedt weinig kans van slagen).
- B. Het tijdig signaleren wanneer WLZ beter passend is, is in de ogen van de Adviesraad niet zo eenvoudig als geschetst wordt. Het aanvragen van een WLZ is een tijdrovend, intensief en emotioneel proces, niet in de laatste plaats voor ouders terwijl WLZ maar zeer sporadisch wordt toegekend. Dat betekent dat de wijkcoach over voldoende kennis en informatie moet beschikken om te kunnen toetsen of een WLZ-indicatie aangevraagd kan worden. Bovendien is voor een CIZ-indicatie een diagnose in veel gevallen noodzakelijk, maar die hoeven ouders / jeugdigen niet te verstrekken aan de gemeente. De Adviesraad vraagt zich dan ook af of het mogelijk is om vooraf goed te onderzoeken of een WLZ-aanvraag positief beoordeeld gaat worden alvorens ouders daarmee te belasten? De Adviesraad is dan ook van mening dat er voor kinderen die in het algemeen nog volop in ontwikkeling zijn *geen* WLZ-indicatie voorgesteld zou moeten worden, aangezien dit ouders veel stress oplevert waar zij de energie al nodig hebben voor de verzorging en opvoeding van hun kind.
- C. Het beoogde beleid vereist (meer) deskundigheid en vaardigheden bij de wijkcoach als het gaat om positionering, evaluatie en besluitvorming. Dit vergt mogelijk ondersteuning van de wijkcoach.
- D. Ten aanzien van evaluatie van de toewijzing:
 - o Evaluaties dienen te geschieden op basis van wederzijds vertrouwen tussen cliënt en zorgaanbieder.

- Evaluaties vragen oplettendheid en zorgvuldige afwegingen door de wijkcoach; iedere euro kan maar een keer worden uitgegeven.
- E. Hoe wordt binnen het beoogde systeem (financieel) 'vinger aan de pols gehouden' in die zin dat indien nodig direct gehandeld kan worden (loopt een (zorg)traject niet lekker of is er een veranderende ondersteuningsbehoefte in negatieve zin → actie, wordt een (zorg)traject overbodig of is er een veranderende ondersteuningsbehoefte in positieve zin → actie)?
- F. De (kosten) efficiëntie zal vooral zitten in de ontsnippering van het sociaal domein. Door te kijken naar overlappingen/verbanden/bestaande/nieuwe professionele inzet (denk aan POH Jeugd, doorbraakcoach, casemanager voor de 20% multi-problematiek) en onderlinge afstemming en samenwerking, zowel in beleid schrijven als in uitvoering WMO en jeugd. Regio Friesland, Groningen en Drenthe is een voorbeeld van directe samenwerking, binnen het sociaal domein met case managers die zicht houden (monitoring) op alle leefgebieden en daarin direct schakelen met WMO/Jeugd/W&I. Doordat alle afdelingen letterlijk bij elkaar aan dezelfde gang zitten zijn er korte lijntjes.
- G. Samenvattend adviseert de Adviesraad het College om:
 - gebruik te maken van ervaringen/werkwijzen van andere gemeenten hierbij en zorg te dragen voor een adequate monitoring.
 - te spreken over 'monitoren' in plaats van 'evalueren' te spreken, om op deze wijze aanpassingen van toewijzingen te reguleren. Daarbij gaat de Adviesraad uit van het door de professionals (in het hier en nu) volgen van het traject en geen officiële evaluatiemomenten met de cliënt waarbij al snel achter de feiten aangelopen wordt. Dus: direct signaleren en uitwisselen, niet controleren/evalueren achteraf.
 - alle betrokken partijen zorgvuldig te betrekken bij en te informeren over dit nieuwe beleid, de Adviesraad acht dit onder meer van belang in het kader van 'goodwill'.

Wij gaan ervan uit dat u dit advies zult opnemen in het Raadsinformatiesysteem ten behoeve van de informatie-, commissie- en raadsvergaderingen en zien een reactie op dit advies door uw college met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Jeugd & Wmo gemeente Arnhem,

Elvira Flaton
Voorzitter